

970930-1

Jüngel se opětovně vrací k programové formulaci, že Boha je třeba myslet tak, že mezi jeho esencí (či lépe: bylostí, Wesen) a jeho existencí není žádného rozdílu, ale naprostá identita. Právě zde je třeba také nasadit důkladnou kritiku a také revizi. Pojmový aparát, kterého tu Jüngel užívá, je beznadějně zastaralý a navíc už velmi dlouho natolik rozostřený, že je nepoužitelný, pokud zastaralý není. On sám ovšem ví a v knize se zabývá tím, že právě myšlenka (die Rede, tedy přesněji: promluby, zvěstování) smrti Boha myšlenku „bylosti“ Boha nanejvýš problematizuje, nemá-li jeho smrt mít pouze iluzivní, teatrální (hierogamický) charakter. S Bohem se něco stalo, když člověk Ježíš z Nazaréta na kříži trpěl a zemřel. Právě proto musíme – pomůžeme-li si formulací existencionalistů po poslední válce – přiznat existenci boží primát před a nad jeho esencí (bylostí, bytností, kdysi se dokonce říkávalo „podstatou“). Především však musíme vyjasnit, jak významům těchto slov (termínů) rozumíme, např. zda existence pro nás znamená stále jen výskyt (jako ve středověku a pak dál až po Kierkegaarda) nebo zda bylost (esence, „podstata“, Wesen, OYSIA) chápeme tradičně jako atribut „jsoucího sama“, tedy jako charakter jsoucího, jsoucna, apod. Po mém soudu se statými termíny toho moc nepřidáme, protože jsou nevyvazatelné (nebo přinejmenším jen velmi obtížně vyvazatelné) ze svých původních metafyzických kontextů.

(Praha, 970930-1.)